

**III ЧАКЫРЫЛЫШ
ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
БӨГЕЛМӘ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
«ЗЕЛЕНАЯ РОЩА АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ»
МУНИЦИПАЛЬ БЕРӘМЛЕГЕ СОВЕТЫ**

ИЛЛЕ ИКЕНЧЕ СЕССИЯ

КАРАР № 1

Зеленая Роцца авылы

20 май 2019 ел

**«Татарстан Республикасы
Бөгелмә муниципаль районының
«Зеленая Роцца авыл жирлеге»
муниципаль берәмлегендә
ачык тыңлаулар оештыру һәм үткәрү
тәртибе турында» Нигезләмә хакында**

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрэндәге №131-ФЗ Федераль законның 28 маддәсе, Татарстан Республикасы Бөгелмә муниципаль районының «Зеленая Роцца авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставының 22 маддәсе нигезендә һәм «Зеленая Роцца авыл жирлеге» муниципаль берәмлегендә яшәүчеләрнең муниципаль хокукый актлар проектлары турында фикер алышуда катнашу хокукларын тәэмин итү максатларында

Зеленая Роцца авыл жирлеге Советы

КАРАР КАБУЛ ИТТЕ:

1. «Татарстан Республикасы Бөгелмә муниципаль районының «Зеленая Роцца авыл жирлеге» муниципаль берәмлегендә ачык тыңлаулар оештыру һәм үткәрү тәртибе турында» Нигезләмәсен расларга (Кушымта 1).
2. «Татарстан Республикасы Бөгелмә муниципаль районының «Зеленая Роцца авыл жирлеге» муниципаль берәмлегендә ачык тыңлаулар оештыру һәм үткәрү тәртибе турында» Зеленая Роцца авыл жирлеге Советының 2011 елның 1 декабрэндәге XI сессиясенә №1 карары үз көчә югалткан дип танырга.
3. Әлеге карарны жирлек территориясендәге мәгълүмат стендларында халыкка игълан итәргә һәм «Интернет» челтәрәндә – Бөгелмә муниципаль районының рәсми порталында урнаштырырга.
4. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үз өстемә алам.

**«Зеленая Роцца авыл жирлеге»
муниципаль берәмлеге башлыгы**

Д.М. Хикмәтов

Кушымта 1
Татарстан Республикасы Бөгелмә
муниципаль районы Зеленая Роцца
авыл җирлеге Советының 51
Россияның №1 карарына
«20» май 2019 ел

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БӨГЕЛМӘ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫНЫҢ «ЗЕЛЕНАЯ РОЦЦА АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ» МУНИЦИПАЛЬ БЕРӘМЛЕГЕНДӘ АЧЫК ТЫҢЛАУЛАР ОЕШТЫРУ ҺӘМ ҮТКӘРҮ ТӘРТИБЕ ТУРЫНДА НИГЕЗЛӘМӘ

1. ГОМУМИ НИГЕЗЛӘМӘЛӘР

1.1. Әлеге Нигезләмә «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ Федераль закон, Татарстан Республикасы Бөгелмә муниципаль районының «Зеленая Роцца авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә, Татарстан Республикасы Бөгелмә муниципаль районының «Зеленая Роцца авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә ачык тыңлаулар оештыру һәм үткәрү тәртибен билгели (алга таба - ачык тыңлаулар).

1.2. Халык алдында тыңлаулар Зеленая Роцца авыл җирлеге Советы, Зеленая Роцца авыл җирлеге Башлыгы тарафыннан муниципаль берәмлек Уставы проекты, әлеге Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында муниципаль норматив хокукый акт проекты, җирлек бюджеты проекты һәм аның үтәләше турындагы хисап проекты, муниципаль берәмлекнең социаль-икътисадый үсеше стратегиясе проекты, муниципаль берәмлекне үзгәртеп кору турындагы мәсьәләләр буенча фикер алышу өчен үткәрелә.

1.3. Гражданныр тыңлауларны үткәрү инициативасын инициатив төркем аша гамәлгә ашыра, ул җирле үзидарә органнарына сайлауларда актив сайлау хокукына ия «Зеленая Роцца авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге халкы арасыннан формалаша.

2. ХАЛЫК ТЫҢЛАУЛАРЫНЫҢ БИЛГЕЛӘНЭШЕ

2.1. Халык алдында тыңлаулар халык, Зеленая Роцца авыл җирлеге Советы, Зеленая Роцца авыл җирлеге Башлыгы инициативасы белән үткәрелә.

Зеленая Роцца авыл җирлеге Советы яки халык инициативасы буенча үткәрелә торган халык алдында тыңлаулар Зеленая Роцца авыл җирлеге Советы тарафыннан, ә Зеленая Роцца авыл җирлеге Башлыгы инициативасы белән үткәрелүчесе - Зеленая Роцца җирлеге Башлыгы тарафыннан билгеләнә.

2.2. Халык тыңлауларына чыгарга тиеш:

1) «Зеленая Роцца авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы проекты, шулай ук әлеге Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү муниципаль хокукый акты проекты, Уставка үзгәрешләр бары тик Уставта беркетелгән җирле эһәмияттәге мәсьәләләрне һәм аларны хәл итү вәкаләтләрен Россия Федерациясе Конституциясенә, федераль законнарға туры китерү максатларында гына кертелә торган очраклардан тыш;

2) «Зеленая Роща авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге бюджеты проекты һәм аның үтәләше турында хисап;

3) «Зеленая Роща авыл җирлеге» муниципаль берәмлеген үзгәртеп кору турында мәсьәләләр;

4) муниципаль берәмлекнең социаль-икътисадый үсеше стратегиясе проекты.

2.3. Ачык тыңлаулар үткәру турындагы карар, законнарда һәм әлеге Нигезләмәдә каралган очраклардан тыш, әлеге Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында муниципаль норматив хокукый акт проекты, җирлек бюджеты проекты һәм аның үтәләше турында хисап проекты, муниципаль берәмлекнең социаль-икътисадый үсеше стратегиясе проекты, муниципаль берәмлекне үзгәртеп кору турындагы мәсьәлә, тиешле орган яисә муниципаль берәмлекнең вазыйфай заты тарафыннан муниципаль берәмлек Уставы проекты каралганчыга кадәр, 7 көннән дә соңга калмыйча, кабул ителергә тиеш.

2.4. Ачык тыңлаулар үткәру турындагы карар, гавами тыңлауларга чыгарыла торган мәсьәләләрне күрсәтеп, муниципаль берәмлек Уставы проекты, шулай ук әлеге Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында муниципаль норматив хокукый акт проекты, җирлек бюджеты проекты һәм аның үтәләше турында хисап, муниципаль берәмлекнең социаль-икътисадый үсеше стратегиясе проекты, муниципаль берәмлекне үзгәртеп кору турында мәсьәләләр буенча гавами тыңлаулар уздыру урынын һәм вакытын күрсәтеп, законнарда һәм әлеге Нигезләмәдә каралган очраклардан тыш, 5 көннән дә соңга калмыйча бастырылып чыгарылырга тиеш.

2.5. Устав проекты, Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында муниципаль хокукый акт проекты, аларны карау көненә кадәр 30 көннән дә соңга калмыйча, Зеленая Роща авыл җирлеге Советы тарафыннан билгеләнгән әлеге Устав проекты буенча тәкъдимнәрне исәпкә алу тәртибен, күрсәтелгән муниципаль хокукый акт проекты буенча тәкъдимнәрне исәпкә алу тәртибен, шулай ук аның фикер алышуында гражданнарның катнашу тәртибен рәсми игълан итәргә тиеш (2 Кушымта).

2.6. Зеленая Роща авыл җирлеге Советының халык алдында тыңлаулар билгеләу турындагы карарында күрсәтелә:

1) ачык тыңлаулар темасы;

2) халык тыңлаулары үткәру датасы, вакыты, урыны;

3) халык тыңлаулары үткәру буенча махсус төзелгән комиссия яки эш төркеме составы.

3. АЧЫК ТЫҢЛАУЛАРНЫ ОЕШТЫРУ ТӘРТИБЕ

3.1. Халык тыңлауларын әзерләү һәм үткәру «Зеленая Роща авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге җирле үзидарә органнары тарафыннан (алга таба - халык тыңлауларын оештыручы) гамәлгә ашырыла.

3.2. Халык тыңлауларын әзерләү һәм үткәру процессында халык тыңлауларын оештыручы тәэмин итә:

- халык тыңлауларында катнашучыларның башлангыч составын билгели;

- чыгышлар әзерләргә кирәк булган мәсьәләләр исемлеген билгели;

- ачык тыңлауларга чыгарылган мәсьәләләр буенча докладчыларның башлангыч составын билгели;

- ачык тыңлаулар үткөрү регламентын билгели;
- халык алдында тыңлаулар өчен чыгарылган муниципаль хокукый акт проекты буенча искөрмэләр һәм тәкъдимнәр жыюны гамәлгә ашыра;
- халык тыңлаулары нәтижэләре буенча кирәкле белешмә материаллар, йомгаклау документлары проектларын эзерли;
- ачык тыңлаулар беркетмәсен алып баруны тәмин итә;
- халык тыңлаулары нәтижэләре буенча тәкъдимнәр эзерләүне оештыра;
- халык тыңлаулары нәтижэләре буенча бәяләмәне халыкка житкерүне тәмин итә.

3.3. «Зеленая Роцца авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге халкы халык алдында тыңлаулар үткөрү турындагы карар игълан ителгән көннән алып, аларны үткөрү көненә кадәр, Зеленая Роцца авыл жирлеге башлыгына халык тыңлауларына чыгарыла торган мәсьәлә буенча язма тәкъдимнәр һәм искөрмэләр, шул исәптән муниципаль хокукый актың ачык тыңлауларына чыгарыла торган төзәтмэләр һәм башка тәкъдимнәр жибәергә хокуклы. Зеленая Роцца авыл жирлеге Башлыгы килгән тәкъдимнәрне һәм искөрмэләрне гомумиләштерүне оештыра. Күрсәтелгән тәкъдимнәр һәм искөрмэләр халык тыңлауларында катнашучыларның мәгълүматларына житкерелә.

4. ХАЛЫК ТЫҢЛАУЛАРЫНДА КАТНАШУЧЫЛАР

4.1. Жәмәгать тыңлауларында катнашырга чакырыла ала:

- депутатлар;
- дөүләт хакимияте органнары һәм жирле үзидарә органнары вәкилләре;
- эшчәнлекләре фикер алышына торган тема белән бәйле булган оешма, предприятие, учреждение житәкчеләре яки вәкилләре;
- экспертлар;
- сәяси партияләрнең төбәк һәм жирле бүлекләре, ижтимагый берләшмәләр вәкилләре;
- массакүләм мәгълүмат чаралары;
- «Зеленая Роцца авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә яшәүче гражданныр.

4.2. Халык тыңлауларында үз тәкъдимнәрен дәлилләү өчен чыгыш ясау хокукы белән, халык тыңлауларын оештыручыга, ачык тыңлаулар үткөрү көненә кадәр 3 көннән дә соңга калмыйча, язма гаризалар биргән гражданныр катнаша.

5. АЧЫК ТЫҢЛАУЛАР ҮТКӨРҮ ТӘРТИБЕ

5.1. Ачык тыңлаулар утырышлар формасында үткөрелә.

5.2. Ачык тыңлауларда рәислек итүче жирлек Башлыгы булырга мөмкин.

5.3. Ачык тыңлаулар рәислек итүченең кереш сүзе белән ачыла, ул катнашучыларга ачык тыңлаулар темасы, ачык тыңлаулар үткөрү тәртибе турында хәбәр итә.

5.4. Рәислек итүче ачык тыңлаулар алып бара һәм көн тәртибендәге мәсьәлеләр буенча фикер алышу тәртибен күзәтә.

5.5. Рәислек итүче чират тәртибендә төп докладчыга (өстәмә докладчыга), шулай ук чыгыш ясарга теләк белдергән башка ачык тыңлауларда катнашучыларга чыгыш ясау өчен сүз бирә.

5.6. Чыгышның вакыты, чыгыш ясаучылар саныннан һәм халык тыңлаулары үткөрү өчен билгеләнгән вакытлардан чыгып, рәислек итүче тарафыннан билгеләнә.

Рәислек итүче чыгыш ясаучылар санына карап, халык тыңлауларында катнашучыларның чыгыш вакытын чикләргә хокуклы.

5.7. Рәислек итүче ачык тыңлауларда тәнәфес игълан итәргә хокуклы.

5.8. Ачык тыңлауларда катнашучының чыгышы тәмамланганнан соң яки чыгыш ясау өчен бирелгән вакыт узгач, рәислек итүче ачык тыңлауларның башка катнашучыларына чыгыш ясаучының позициясе һәм (яки) аргументлары буенча төгәлләштерүче сораулар бирү һәм сорауларга җаваплар өчен өстәмә вакыт бирү мөмкинлеге бирә.

5.9. Сораулар язмача да, телдән дә бирелергә мөмкин.

5.10. Ачык тыңлауларда катнашучыларның чыгышлары тәмамлангач, рәислек итүче, кирәк булганда, халык тыңлаулары барышында әйтелгән тәкъдимнәргә ачыклау өчен комиссия яки эшче төркем эгъзаларына сүз бирергә мөмкин.

5.11. Ачык тыңлаулар үткәргәндә тәртип саклау ачык тыңлауларда катнашу өчен мәҗбүри шарт булып тора.

5.12. Халык тыңлауларында катнашучылар халык тыңлауларының барышына тыкшынырга, аларны өзәргә һәм аларны үткөрүгә комачауларга хокуклы түгел. Халык тыңлауларында катнашучылар тарафыннан үткөрү тәртибен бозу очрагында, эшче төркем рәисе ачык тыңлаулар үткөрү урыныннан китүне таләп итәргә хокуклы.

6. ХАЛЫК ТЫҢЛАУЛАРЫ НӘТИҖӘЛӘРЕН РӘСМИЛӘШТЕРҮ

6.1. Ачык тыңлаулар вакытында беркетмә алып барыла. Ачык тыңлаулар беркетмәсендә ачык тыңлаулар үткөрүнең датасы һәм урыны, ачык тыңлауларда катнашучылар саны, Рәиснең, Секретаренен һәм комиссиянен башка эгъзаларының фамилияләре, докладчының (өстәмә докладчы) һәм башка ачык тыңлауларда катнашучыларның исемнәре, докладчының кыскача эчтәлегә яки чыгышының кыскача эчтәлегә, башка шартлары чагылдырыла. Ачык тыңлауларда катнашучыларның барлык кисәтүләре һәм тәкъдимнәре секретариатка язма формада бирелә һәм ачык тыңлаулар беркетмәсенә теркәлә.

Йомгаклау протоколында түбәндәге нигезләмәләр булырга тиеш:

1) кәргән тәкъдимнәрнең гомуми саны;

3) ачык тыңлауларга чыгарылган, әмма аларга кабул ителмәгән мәсьәләләр;

4) халык тыңлауларында кабул ителгән мәсьәләләр.

6.2. Ачык тыңлаулар беркетмәсе рәислек итүче тарафыннан имзалана һәм аның вәкаләтләре барлык вакыт дәвамында җирлек Советы материалларында саклана, ә бу вакыт узгач муниципаль архивка саклауга тапшырыла. Муниципаль архивта ачык тыңлаулар материалларын саклау вакыты Зеленая Роцца авыл җирлегә Советы тарафыннан билгеләнә һәм ул дүрт елдан да ким була алмый.

6.3. Халык тыңлауларының нәтиҗәләре ачык тыңлаулар үткәргәннән соң, 5 көннән дә соңга калмыйча, игълан ителергә тиеш.

6.4. Муниципаль берәмлек Уставы проекты, әлеге Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында муниципаль норматив хокукый акт проектын, авыл

жирлеге бюджеты проектын һәм аның үтәлеше турында хисап проектын, муниципаль берәмлекнең социаль-иқтисадый үсеше стратегиясе проектын, муниципаль берәмлекне үзгәртеп кору турындагы мәсьәләләрне караучы Зеленая Роща авыл жирлеге Советы сессиясендә комиссия яки эшче төркем рәисе депутатларга комиссия эше турында, үткәреп гәвами тыңлаулар нәтижәләре турында доклад бирә һәм йомгаклау беркетмәсен тәкъдим итә.

**ХАЛЫК АЛДЫНДА ТЫҢЛАУЛАР ВАКЫТЫНДА МУНИЦИПАЛЬ
ХОКУКЫЙ АКТЛАР ПРОЕКТЛАРЫНА ГРАЖДАННАРНЫҢ
ТӘКЪДИМНӘРЕН ИСӘПКӘ АЛУ ТӘРТИБЕ ҺӘМ «ЗЕЛЕНАЯ РОЩА
АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ» МУНИЦИПАЛЬ БЕРӘМЛЕГЕ
ГРАЖДАННАРЫНЫҢ ФИКЕР АЛЫШУДА КАТНАШУЫ**

1. «Зеленая Роцца авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге гражданнының муниципаль хокукий актлар проектлары буенча тәкъдимнәре Зеленая Роцца авыл жирлеге Советына түбәндәге адрес буенча кертелә: 423204, Татарстан Республикасы, Бөгелмә районы, Зеленая Роцца авылы, Совет урамы, 23а йорты, язма рәвештә кушымта итеп бирелә торган үрнәктәге төзәтмәләр таблицасы формасында:

<i>№ n/n</i>	<i>Пункт, подпункт</i>	<i>Карар проекты тесты</i>	<i>Төзәт- мәләр тексты</i>	<i>Төзәтмәләргә исәпкә алып, проект тексты</i>	<i>Төзәтмә авторы (Ф.И.О., адрес, эш, уку урыны)</i>

Тәкъдимнәр муниципаль хокукий актлар проектларын халыкка игълан иткәннән соң (бастырып чыгару) яки «Интернет» челтәрәндә – «Бөгелмә муниципаль районы» муниципаль берәмлегенәң рәсми порталында bugulma.tatar.ru һәм «Татарстан Республикасының хокукий мәгълүмат рәсми порталы» интернет-ресурсында урнаштырганнан соң, бер ай дәвамында эш көннәрәндә 8.00–17.00 сәгәтләрдә кабул ителә.

2. Чыгыш ясау хокукы белән ачык тыңлауларда катнашу өчен гаризалар чыгыш ясаучыларга шәхсән түбәндәге адрес буенча бирелә: 423204, Татарстан Республикасы, Бөгелмә районы, Зеленая Роцца авылы, Совет урамы, 23а йорты.

Гаризалар ачык тыңлаулар үткәрүгә кадәр 5 көннән дә соңга калмыйча, эш көннәрәндә 8.00 – 17.00 сәгәтләрдә кабул ителә.

3. Гражданнының тәкъдимнәре карау өчен махсус төзелгән комиссиягә яисә муниципаль хокукий актлар проектларына кергән тәкъдимнәргә исәпкә алу, гомумиләштерү һәм карау буенча эшче төркемгә тапшырыла.